

## Боброва Надія Федорівна



Керівник  
Українського центру дитячої  
офтальмології ДУ «Інститут  
очних хвороб і тканинної  
терапії ім. В. П. Філатова  
НАМН України»

Лікар-офтальмолог  
вищої категорії.  
Доктор медичних наук,  
професор

Заслужений діяч науки і техніки України.

Член Президії Європейської асоціації офтальмологів (SOE),  
Європейської асоціації дитячих офтальмологів (EPOS),  
Європейської асоціації катарактальних та рефракційних хірургів (ESCRS),  
Президії Асоціації офтальмологів країн Південно-Східної Європи (SEEOS),  
Президії Асоціації офтальмологів країн Чорного моря (BSOS).

Є провідним дитячим офтальмологом України, гідно продовжує родинну династію. Її наукова та практична діяльність присвячена розробленню сучасних способів лікування тяжкої вродженої, генетичної та набутої патології органу зору в дітей. Центр, який очолює Н. Ф. Боброва, поєднує велику практичну лікувальну роботу з активною науковою діяльністю, що є базою для міжнародної наукової співпраці з багатьма відомими університетськими клініками та інститутами Єгипту, Швеції, Бельгії, Німеччини, Швейцарії, Туреччини, Венгрії, Болгарії тощо.

Вірність Надії Федорівни сімейній професії виховала її мати, Зінаїда Михайлівна Скрипниченко, — доктор медичних наук, професор, завідувач відділу травм ока Науково-дослідного інституту очних хвороб і тканинної терапії. Вона була ученицею Володимира Петровича Філатова. Н. Ф. Боброва зростала серед талановитих, ерудованих, відданих своєму покликанню людей, однодумців великого академіка, який гуртував їх навколо себе. Закономірним для Надії Федорівни став вибір професії офтальмолога та вступ до Одеського медичного інституту імені М. І. Пирогова.

У стінах очного шпиталю для інвалідів війни, як лікар-початківець, Н. Ф. Боброва отримала безцінні фахові уроки, розвивала творчі здібності, уважно слухаючи консультації та нестандартні рекомендації соратника В. П. Філатова — видатного офтальмолога, професора Семена Федоровича Кальфа. Безперечно, це значно вплинуло на формування молодого лікаря-офтальмолога.



НДІ ім. В. П. Філатова, 2009 р. Оперує проф. Н. Ф. Боброва.  
Асистують: проф. Б. Лоренц (Німеччина), проф. М. Ж. Тассігонн (Бельгія)

Перші вдалі операції, коли одним рухом руки робила чітко локалізований розріз ока, засвідчили — з вибором професії Надія Федорівна не помилилася. Вона вчилася бути високопрофесійним хірургом, об'єднавши в єдине ціле волю, чітку координацію психіки та рук.

Паралельно із практикою офтальмохірурга, успішно займалася науковою діяльністю. Докторську дисертацію захистила, коли працювала завідувачем дитячого офтальмологічного відділу Науково-дослідного інституту очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова. У 1999 р. Н. Ф. Бобровій присвоєно вчене звання професора офтальмології.

Її дослідження підтвердили перспективність проведення одномоментних складних реконструктивних операцій на травмованому дитячому оці, що знаходиться в стадії органогенезу. Розробки були визнані фахівцями-офтальмологами за кордоном.

Завдяки кропіткій спільній науковій роботі протягом 1999–2003 рр. з видатним шведським хірургом-офтальмологом, проф. Ш. Зеттерстром і командою офтальмологів зі стокгольмського госпіталю Святого Ерика (Швеція) було розроблено оптимальну хірургічну тактику видалення вродженої катаракти та визначення найкращого штучного кришталика для дитячого ока. Отримані результати стали серйозним підтвердженням необхідності імплантації дітям штучного кришталика. На благодійній основі було прооперовано 150 українських дітей.

З ініціативи Н. Ф. Бобрової у 2003 р. найбільш досвідчені дитячі офтальмохірурги Європи вперше в Україні продемонстрували «живу хірургію» — технологію, що дозволяє спостерігати в системі онлайн за операцією. У творчій співпраці з професором університетської клініки в Антверпені (Бельгія) М. Д. Тассіньон досягнуто високих результатів щодо профілактики вторинних катаракт, які часто розвиваються в дитячому віці після первинних операцій.

Щорічні спільні конференції з колегами з Єгипту, Японії, Швейцарії, Швеції, Бельгії, Німеччини, країн Північно-Східної Європи, Чорноморського регіону стали основою довгострокових дружніх відносин.

Переконаність у позитивних оптичних результатах, на думку Надії Федорівни, є запорукою успішного застосування новітніх технологій, серед яких: імплантація штучних кришталиків дітям грудного віку, хірургія вродженої глаукоми, кріодеструкція невусів, новий спосіб первинної хірургічної обробки ран та ін. Н. Ф. Боброва продовжує дослідження ефективності нового хірургічно-терапевтичного способу лікування ретинобластоми — злоякісного внутрішньоочного новоутворення дитячого віку.

Завдяки численним науковим пошукам, професійній практиці, Надія Федорівна змогла повернути зір сотням дітей. Згадуючи настанови батька, Федора Григоровича Каткова, — командира танкового корпусу, генерала, Героя Радянського Союзу, зазначає: «Кожен операційний день — це вперта боротьба з недугою та перемога над нею».

Є автором приблизно 700 друкованих робіт, третю частину яких опубліковано за кордоном, 7 монографій, 35 винаходів, присвячених новим розробкам хірургії очей. Надія Федорівна представляє Україну в Президії Європейської асоціації офтальмологів, бере активну участь у всесвітніх та європейських конгресах офтальмологів.

За великий внесок у розвиток медичної науки Батьківщини їй присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Також відзначена низкою державних нагород, серед яких орден княгині Ольги, численні грамоти та дипломи.